

10. Skopnenko, O.I., & Tsymbaliuk, T.V. (2006). *Modern dictionary of foreign words: 20,000 words and phrases*. Kyiv: Dovira [in Ukrainian].
11. Meltiukhova, N.M. (2010). *Public administration in Ukraine: textbook. way..* Kharkiv: Vyd-vo KharRINADU «Mahistr» [in Ukrainian].
12. Kisil, Z.R. (2011). *Administrative law: textbook. way. 3rd edition*. Kyiv: Alerta; TsUL [in Ukrainian].
13. Korzhenka, V.V. (Ed.), & Meltiukhovoi, N.M. (2011). *Publichne administruvannia v Ukraini: navch. posib*. Kharkiv: Vyd-vo KharRINADU «Mahistr» [in Ukrainian].
14. Kovbasiuk, Yu.V. (Ed.). (2014). *Public policy: a textbook*. Kyiv: NADU [in Ukrainian].
15. Kuznetsov, P.U., & Striltsiv, A.A., & Morozov, A.V. et al. (2012). *Information technologies in legal activity: textbook. manual*. Moskva: Yurait-Yzdat [in Russian].
16. Lopushniak, H.S. (2010). Principles of formation and implementation of state social policy. *Aktualni problemy derzhavnoho upravlinnia*, 1, 75-84. Retrieved from: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2010-1/doc/1/10.pdf> [in Ukrainian].
17. Ivanov, S.V. (2018). Principles of state customs policy in Ukraine: concept, content and classification criteria. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo ta pravo*, 10, 179-185 [in Ukrainian].
18. Constitution of Ukraine. (1996, June 28). Retrieved from: <https://tinyurl.com/yd82d3dc> [in Ukrainian].
19. Law of Ukraine On information № 2657-XII. (1992, October 02). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> [in Ukrainian].
20. Law of Ukraine On Access to Public Information № 2939-VI. (2011, January 13). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17> [in Ukrainian].
21. Modernising Government: The Way Forward, choosing from the following options. Retrieved from: <https://tinyurl.com/y4ctxpkm> [in English].
22. Economic Code of Ukraine. (2003, January 16). № 436-IV. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 12.12.2019

УДК 342.9

Крикун Вячеслав Віталійович,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
факультету №6, що утримується за рахунок коштів спеціального фонду
Харківського національного університету внутрішніх справ

ЗАХИСТ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

У статті наголошено, що суспільні відносини, що виникають і знаходять свій розвиток з приводу здійснення захисту об'єктів критичної інфраструктури, слід розглядати як окремі об'єкти адміністративно-правового регулювання. Зазначено, що від правильності й повноти розуміння захисту об'єктів критичної інфраструктури в Україні як об'єкту адміністративно-правового регулювання напряму залежить ефективність функціонування адміністративно-правового механізму такого захисту, оскільки здійснення вказаного регулювання слід розглядати як одну з головних його складових. Проаналізовано етимологічні, семантичні, філософські підходи до тлумачення категорії «об'єкт». Розглянуто позиції вчених-правознавців до трактування термінів «об'єкт», «право» та «правове». З'ясовано поняття, сутність і зміст правового й адміністративно-правового регулювання. Підкреслено, що адміністративно-правове регулювання будь-якої суспільної інституції є доволі складним і багатограним процесом, що включає в себе діяльність компетентних суб'єктів із видання адміністративно-правових норм задля здійснення регулюючого впливу на певні суспільні відносини. Встановлено, що об'єктом адміністративно-правового регулювання є суспільні відносини, на які, закріплюючи обов'язкові для їх суб'єктів правила поведінки, здійснюють регулюючий вплив норми адміністративного права задля їх належного функціонування, недопущення відхилень від вектору їх розвитку. Зазначено, що наведене визначення, окрім іншого, підкреслює й характерний для будь-яких суспільних відносин склад – суб'єкт (реальні учасники правовідносин), об'єкт (те з приводу чого вони виникають і на що спрямовані), а також їх зміст (сукупність прав та обов'язків або ж повноваження). Саме з урахуванням цього, а також наведеного розуміння щодо сутності об'єкту адміністративно-правового регулювання запропоновано розглядати суспільні відносини, що виникають і знаходять свій розвиток з приводу здійснення захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Ключові слова: критична інфраструктура України, об'єкт адміністративно-правового регулювання, захист, охорона, норми адміністративного права, адміністративно-правовий механізм.

Krykun V. PROTECTION OF CRITICAL INFRASTRUCTURE OBJECTS IN UKRAINE AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION

In the article, it has been emphasized that the public relations that arise and are developing in connection with the protection

of critical infrastructure should be considered as a separate object of administrative and legal regulation. It has been noted that the correctness and completeness of understanding the protection of critical infrastructure in Ukraine as an object of administrative and legal regulation directly affects the effectiveness of the administrative and legal mechanism of such protection, as the implementation of this regulation should be considered as one of its main components. Etymological, semantic, philosophical approaches to the interpretation of the category “object” have been analyzed. The positions of legal scholars on the interpretation of the terms “object”, “law” and “legal” have been considered. The concept, essence and content of legal and administrative-legal regulation have been clarified. It has been emphasized that the administrative and legal regulation of any public institution is a rather complex and multifaceted process, which includes the activities of competent entities to issue administrative and legal norms to exercise regulatory influence on certain social relations. It has been established that the object of administrative and legal regulation is public relations, which, enshrining mandatory rules of conduct for their subjects, have a regulatory effect of administrative law for their proper functioning, preventing deviations from the vector of their development. It has been noted that the above definition, among other things, emphasizes the characteristic of any social relations composition – the subject (real participants in legal relations), the object (what they arise and what they are aimed at), as well as their content (set of rights and responsibilities or powers). It is with this in mind, as well as the above understanding of the essence of the object of administrative and legal regulation, it has been proposed to consider the social relations that arise and develop in connection with the protection of critical infrastructure.

Key words: critical infrastructure of Ukraine, object of administrative and legal regulation, protection, protection, norms of administrative law, administrative and legal mechanism.

Постановка проблеми. Будь-які легітимні суспільні відносини з моменту свого виникнення, існування та до припинення функціонування зазнають на собі регулюючий вплив значної кількості правових норм, які можуть належати найрізноманітнішим галузям права. При цьому одними з найчисельнішими серед них будуть норми права адміністративного, які здійснюють свій регулюючий вплив майже на кожен сферу суспільних відносин або ж так чи інакше торкаються її. Зокрема, досліджуючи особливості класифікації адміністративно-правових режимів, В. Белевцева цілком слушно зауважує, що існуюча нині розмитість меж регулювання адміністративного права зовсім не говорить про його розчинення в інших галузях, навпаки, при ретельному аналізі виявляється, що багато нових комплексних галузей, які поки формуються, є за своїм змістом фактично масштабним адміністративно-правовим режимом, і в дійсності мають характеризуватися з позиції адміністративного права як його структурно-функціональна невід’ємна складова [1, с. 110]. Підпадаючи під регулюючий вплив норм адміністративного права, відповідні суспільні відносини вже можуть бути розглянуті як об’єкт, на який спрямована дія права, тобто є об’єктом адміністративно-правового регулювання.

Не є в цьому випадку виключенням і суспільні відносини, що виникають і знаходять свій розвиток з приводу здійснення захисту об’єктів критичної інфраструктури, які також можуть бути розглянуті як окремий об’єкт адміністративно-правового регулювання. При цьому слід відміти, що від правильності й повноти розуміння захисту об’єктів критичної інфраструктури в Україні як об’єкту адміністративно-правового регулювання на пряму залежить ефективність функціонування адміністративно-правового механізму такого захисту, оскільки здійснення вказаного регулювання слід розглядати як одну з головних його складових. У зв’язку з чим убачається актуальним питання про дослідження захисту об’єктів критичної інфраструктури в Україні як об’єкту адміністративно-правового регулювання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання про поняття, сутність, зміст і значення адміністративно-правового регулювання будь-яких інституцій досліджували в своїх працях такі вчені, як О.І. Безпалова, М.М. Бурбика, Д.М. Величко, Ю.О. Загуменна, Б.М. Лазарев, Л.О. Макаренко, В.О. Ромасько, О.Ф. Скакун, В.Б. Пчелін, К.І. Федорова та інші. Незважаючи на велику кількість наукових напрацювань, вони стосуються або загальних положень адміністративно-правового регулювання або тих сфер суспільного життя, які не пов’язані з представленою тематикою. Проте на сьогоднішній день взагалі відсутні комплексні дослідження адміністративно-правового регулювання захисту об’єктів критичної інфраструктури в Україні.

Метою статті є здійснення аналізу наукових підходів до трактування адміністративно-правового регулювання та визначення захисту об’єктів критичної інфраструктури в Україні як об’єкту адміністративно-правового регулювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглядаючи сутність адміністративно-правового регулювання слід погодитися з тими ученими-правознавцями, які наголошують на тому, що воно являє собою доволі складне, комплексне та багатогранне явище й водночас процес [2, с. 39]. Так, в основі наведеної категорії закладено категорію «правове регулювання», яке, в свою чергу, також утворено із поєднання двох категорій. Сутність «регулювання» з точки зору семантики можна визначити як керування, що полягає в забезпеченні наближення значень параметрів об’єкта керування до заданих значень. Також сутність регулювання визначають як дію за значенням регулювати, тобто: порядковувати що-небудь, керувати чимось підкоряючи його відповідними правилами, певній системі; домагатися нормальної роботи машини, установки, механізму тощо, забезпечуючи злагоджену взаємодію складових частин, деталей; зменшуючи або збільшуючи швидкість, величину тощо, досягати потрібної сили, належного ступеня вияву чого-небудь [3, с. 1207].

Найбільш багатоаспектною змістовною складовою досліджуваного явища є категорія «правове», що походить від права, під яким в загальному розумінні визначають: виборювані народом справедливі соціальний лад і законодавство; законодавство; система встановлених або санкціонованих державою загальнообов’язкових правил (норм) поведінки, що виражають волю панівного класу або всього народу; здійснювана державою форма законодавства, залежна від соціального устрою країни; інтереси певної особи, суспільної групи тощо, які спираються на закон, релігійні постулати, давні звичаї і таке інше; обумовлений постановою держави, установи

тощо захист інтересів і можливостей особи щодо участі в чому-небудь, оскарження чогось і таке інше; обумовлена певними обставинами підстава, здатність, можливість робити, чинити що-небудь, користуватись чим-небудь [3, с. 1101]. Отже, лише проведений семантичний аналіз категорії «право» свідчить про те, що вона є доволі багатоаспектною й у цілому складною категорією. На такому положенні справ наголошують й в юриспруденції.

Так, в юридичній енциклопедичній літературі підкреслюють той факт, що історія розвитку права тісно пов'язана з виникненням і розвитком держави. У родовому суспільстві взаємини людей регулювалися головним чином звичаями. З утворенням держав виникла необхідність у державно-владному регулюванні суспільних відносин за допомогою права. Спочатку роль державної влади зводилася переважно до санкціонування звичаїв (звичаєве право), надання загальнообов'язкового характеру певним релігійним нормам тощо. Але поступово правотворча діяльність стає монополією держави в особі її спеціальних законодавчих органів та судів (прецедентне право). Держава відіграє особливу конститутивну роль щодо права, бо тільки вона здатна забезпечити загальнообов'язковість соціальних норм у масштабах усього суспільства. Саме в цьому полягає головна відмінність права від норм моралі й інших неправових норм, які не забезпечуються методами державного примусу. А тому право являє собою систему соціальних загальнообов'язкових норм, дотримання та виконання яких забезпечується державою. Право має ключове значення в регулюванні правопорядку на національному та міжнародному рівнях [4, с. 5]. Не дивлячись на доволі змістовний аналіз категорії «право», вище вченими вона розглядається лише з одного боку або ж однієї позиції щодо її розуміння, тоді як у фаховій юридичній літературі наголошують на існуванні принаймні двох таких позицій.

Зокрема, вищенаведений підхід співпадає зі сприйняттям права з його об'єктивної сторони. У такому разі під правом фахівці з теорії держави і права розуміють систему діючих у державі правових норм і принципів, які встановлені (чи визнані) державою як регулятор суспільних відносин, забезпечені нею. Як наголошує О.Ф. Скакун у підручнику «теорія держави і права (Енциклопедичний курс)», у даному випадку термін «об'єктивне» означає, що вони одержали об'єктивізацію в офіційних державних актах, тому незалежні від індивідуального інтересу (волі) та свідомості суб'єкта права (окрім «автора» цих норм). Суб'єкт, вступаючи в громадське життя, вже стикається з «готовими» юридичними нормами, які виникли до нього та незалежно від нього [5, с. 235]. Іншими словами, об'єктивне право – це норма або ж їх сукупність – закон. Тоді як суб'єктивним правом прийнято позначати можливість суб'єктів діяти певним чином в рамках об'єктивного права [6, с. 39]. Немає норми права без суб'єктів, яким вона адресується. У даному випадку термін «суб'єктивне» означає, що наданими можливостями (правами і свободами) суб'єкт за своїм розсудом може скористатися чи не скористатися, усе залежить від його волі (інтересу) і свідомості. Суб'єктивне юридичне право є похідним від об'єктивного, виникає на його підґрунті та в його межах [5, с. 235]. З урахуванням наведених позицій слід підкреслити те, що в досліджуваному випадку «право» як складова категорії «правове регулювання» використовується як право об'єктивне й у такому разі вказує на те, що регулювання здійснюється шляхом встановлення правил поведінки за допомогою видання правових приписів.

У такому разі цілком слушною здається позиція В.Б. Пчеліна, який, досліджуючи сутність нормативно-правового регулювання організації адміністративного судочинства України, вказує на те, що в структурі правового регулювання будь-яких суспільних відносин можна виділити такі стійкі елементи як: правовий (юридичний) вплив; суб'єкти, що уповноважені здійснювати регулювання; мета регулювання – здійснення регулювання суспільних відносин; правові засади, на підставі яких здійснюється регулювання [7, с. 107]. Наявність вказаних структурних елементів правового регулювання так чи інакше прослідковується в більшості визначень його сутності, запропонованих вченими правознавцями. Так, наприклад, Д.М. Величко вважає, що правове регулювання – це впорядкування суспільних відносин, їх охорона, закріплення та розвиток за допомогою права [8, с. 9]. Схоже, але більш розширене визначення сутності правового регулювання надає О.Ф. Скакун, на думку якої воно являє собою упорядкування суспільних відносин, їх закріплення, охорону та розвиток, що здійснюються громадянським суспільством і державою за допомогою системи правових засобів. Правове регулювання, підкреслює науковець, може здійснюватися через участь суспільства – через громадські організації, комерційні об'єднання, трудові колективи [5, с. 276]. З позиції Л.О. Макаренко під правовим регулюванням слід розуміти аспект дії права, що визначає спеціально-юридичний вплив права на поведінку адресатів, у результаті чого формується юридична основа та визначають орієнтири для організації діяльності суб'єктів. Дія права в процесі його регулятивного впливу охоплює спеціальну діяльність держави, пов'язану з виробленням правових приписів і визначенням механізму їх реалізації, а також з діяльністю учасників суспільних відносин, що реалізують правові приписи та узгоджують свою поведінку з правом [4, с. 11].

Наведені підходи щодо розуміння сутності адміністративно-правового регулювання цілком можуть бути використані при формуванні поняття досліджуваного явища. При цьому черговий раз підкреслимо, що позначення на те, що в представленому випадку регулювання є не просто правовим, а адміністративно-правовим, вказує на те, що регулюючий вплив здійснюється за допомогою норм адміністративного права. У такому разі вважаємо за необхідне навести позицію авторського колективу монографічного дослідження «Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод людини і громадянина», на думку якого основним інструментом державного регулювання є правові норми, хоча в науковій літературі вживається й термін «правове регулювання» як аналог регулювання державного й адміністративно-правового регулювання, зокрема, він є частиною загального правового регулювання суспільних відносин. Природа адміністративно-правового регулювання базується на

природі державної влади і державно-владній природі норм адміністративного права, серед яких переважають імперативні правові норми [9, с. 96]. Саме з урахуванням цих положень адміністративно-правове регулювання може бути визначено як особливий вид правового регулювання, специфічність якого визначається об'єктом впливу, тобто відносинами, що регулюються адміністративним правом, обумовлені особливостями його норм [10, с. 102]. При цьому, як зауважують автори навчального посібнику «Адміністративне право України», адміністративно-правове регулювання є сферою діяльності виконавчих та розпорядчих органів і суспільні відносини управлінського характеру, що складаються в цій сфері. Адміністративно-правове регулювання відповідної діяльності забезпечується за допомогою спеціального державно-правового механізму, який складається, по-перше, з організаційно-структурних формувань, по-друге, з адміністративно-правових засобів впливу на відносини, що складаються в даній сфері [11, с. 189]. Як свідчить аналіз представлених вище визначень сутності адміністративно-правового регулювання, а також підходів до розуміння категорії «об'єкт», об'єктом адміністративно-правового регулювання будь-якої інституції є відповідні суспільні відносини, що функціонують в їх межах із характерним для них складом. Такі підходи до розуміння об'єкту правового регулювання взагалі, об'єкту адміністративно-правового регулювання зокрема, прослідковуються й у фахових юридичних джерелах.

Так, Д.М. Величко зауважує, що під об'єктом правового регулювання, в його загальному розумінні, слід розглядати суспільні відносини, оскільки на них здійснюється вплив за допомогою права. Учений підкреслює те, що аналіз різних точок зору фахівців, напрямів в теорії права, свідчить про те, що правове регулювання є доволі складним процесом, ефективність якого прямо залежить від обраного методу, способу, а також вагоме значення має об'єкт правового регулювання [8, с. 9]. Під об'єктом адміністративно-правового регулювання необхідно розуміти те, на що спрямований його вплив, а саме сукупність матеріальних та нематеріальних благ, з приводу яких суб'єкти вступають у правовідносини, здійснюють свої суб'єктивні юридичні права й суб'єктивні юридичні обов'язки [12, с. 366; 13, с. 23]. При цьому, говорячи про об'єкт адміністративно-правового регулювання як певні суспільні відносини, звичайно не можна стверджувати, що на них мають вплив лише норми адміністративного права. Як цілком слушно із цього приводу зауважує В. Белевцева, предмет адміністративного права – державне управління може формувати стабільні структури комплексних різнорідних відносин, що зазнають специфічного відбиття у межах відповідних систем управління. Вони, звичайно ж, не перестають бути самими собою (відносинами, що належать до інших правових галузей), однак у рамках, що окреслюється функціональним адміністративно-правовим режимом, ті ж відносини наділяються адміністративною формою і стають об'єктом адміністративно-правового регулювання [1, с. 110].

Висновки. Отже, на підставі аналізу вищенаведених позицій можна стверджувати, що під об'єктом адміністративно-правового регулювання необхідно розуміти суспільні відносини, на які, закріплюючи обов'язкові для їх суб'єктів правила поведінки, здійснюють регулюючий вплив норми адміністративного права задля їх належного функціонування, недопущення відхилень від вектору їх розвитку. Наведене визначення, окрім іншого, підкреслює й характерний для будь-яких суспільних відносин склад – суб'єкт (реальні учасники правовідносин), об'єкт (те з приводу чого вони виникають і на що спрямовані), а також їх зміст (сукупність прав та обов'язків або ж повноваження). Саме з урахуванням цього, а також наведеного розуміння щодо сутності об'єкту адміністративно-правового регулювання слід розглядати суспільні відносини, що виникають і знаходять свій розвиток з приводу здійснення захисту об'єктів критичної інфраструктури в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Белевцева В. До питання класифікації адміністративно-правових режимів. *Вісник Академії правових наук України*. 2009. № 2 (57). С. 103–111.
2. Федорова К.І. Адміністративно-правове регулювання приватної нотаріальної діяльності в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Запоріжжя, 2008. 207 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
4. Макаренко Л.О. Теоретичні закономірності дії правових приписів: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. Київ, 2004. 16 с.
5. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): підручник. Видання 2-е, перероблене і доповнене. Харків: Еспада, 2009. 752 с.
6. Хаблю О.Ю. Зловживання у сфері кримінального процесу: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. Київ, 2008. 215 с.
7. Пчелін В.Б. Сутність нормативно-правового регулювання організації адміністративного судочинства України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2017. Випуск 6. Том 2. С. 106–109.
8. Величко Д.М. Джерела міжнародно-правового регулювання праці: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.05. Харків, 2008. 22 с.
9. Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод людини і громадянина / за ред.: І.О.Іерусалімова, І.О.Іерусалімової, П.М.Павлика, Ж.В.Удовенко. К.: Знання, 2007. 223 с.
10. Любімова С.Ю. Адміністративні процедури у сфері господарської діяльності: монографія. Харків: НікаНова, 2014. 456 с.
11. Бурбика М.М., Солонар А.В., Янішевська К.Д. Адміністративне право України: навчальний посібник. Суми: Видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. 358 с.

12. Лазарев Б.М. Компетенция органов управления: Правовые проблемы оформления и реализации. М.: Юрид. лит., 1972. 280 с.

13. Ромасько В.О. Державний контроль у сфері будівництва: адміністративно-правові засади: дис. ... кандидата юрид. наук: спец. 12.00.07. Харків, 2010. 197 с.

REFERENCES:

1. Bieliievitseva, V. (2009). On the classification of administrative and legal regimes. *Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 2 (57), 103–111 [in Ukrainian].

2. Fedorova, K.I. (2008). *Administrative and legal regulation of private notarial activity in Ukraine*. Candidate's thesis. Zaporizhzhia [in Ukrainian].

3. Busel, V.T. (2009). *Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language (with appendix, supplement and CD)*. Irpin: VTF «Perun» [in Ukrainian].

4. Makarenko, L.O. (2004). *Theoretical regularities of action of legal prescriptions*. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

5. Skakun, O.F. (2009). *Theory of State and Law (Encyclopedic Course): textbook. 2nd edition, revised and supplemented*. Kharkiv: Espada [in Ukrainian].

6. Khablo, O.Iu. (2008). *Abuse in the field of criminal procedure*. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

7. Pchelin, V.B. (2017). The essence of regulatory regulation of the organization of administrative proceedings in Ukraine. *Naukovyi visnyk publichnoho ta pryvatnoho prava*, 6(2), 106–109 [in Ukrainian].

8. Velychko, D.M. (2008). *Sources of international legal regulation of labor*. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].

9. Iierusalimova, I.O., & Pavlyka, P.M. & Udovenko, Zh.V. (2007). *Administrative and legal support of human and civil rights and freedoms*. Kyiv: Znannia [in Ukrainian].

10. Liubimova, S.Iu. (2014). *Administrative procedures in the field of economic activity: a monograph*. Kharkiv: NikaNova [in Ukrainian].

11. Burbyka, M.M., & Solonar A.V., & Yanishevskya K.D. (2015). *Administrative procedures in the field of economic activity: a monograph*. Sumy: Vydavnycho-vyrobnyche pidpriemstvo «Mriia» [in Ukrainian].

12. Lazarev, B.M. (1972). *Competence of governing bodies: Legal issues of registration and implementation*. Moskva: Yuryd. lit. [in Russian].

13. Romasko, V.O. (2010). *State control in the field of construction: administrative and legal principles*. Candidate's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.12.2019

УДК 351.773 (477)

Муляр Галина Володимирівна,

кандидат історичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права,

процесу та криміналістики

Академії праці, соціальних відносин і туризму

e-mail: box0007@meta.ua

<https://orcid.org/0000-0003-2636-0509>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Стаття присвячена особливостям правового регулювання громадського контролю у сфері охорони здоров'я. Проаналізовано існуючі визначення громадського контролю у різних сферах суспільного життя та сформулювало авторське визначення цього терміну. Визначено законодавчі і підзаконні акти, які складають правову основу для здійснення громадського контролю у сфері охорони здоров'я.

Розкрито специфіку роботи зі зверненнями громадян в системі охорони здоров'я. Досліджено порядок формування, компетенцію і повноваження спостережних рад при закладах охорони здоров'я, а також громадських рад при органах управління системою охорони здоров'я. Названо категорії осіб, які можуть входити до складу спостережної або громадської ради, вимоги до членів названих рад. Визначено порядок здійснення громадського контролю членами спостережних та громадських рад. Розглянуто питання, які входять до компетенції вказаних рад.

До органів громадського контролю у сфері охорони здоров'я віднесено громадську раду при Міністерстві охорони здоров'я України, раду громадського контролю при Національній службі здоров'я України (далі – НСЗУ) та спостережні ради при закладах охорони здоров'я. З'ясовано, що їх головним повноваженням є здійснення контролю за дотриманням законодавства в діяльності певного органу влади або закладу охорони

Випуск 7. Спецвипуск. 2019